

Сторінка вчителя-логопеда Стренчак М.К.

Головним завданням діяльності вчителя-логопеда є планування і здійснення навчально-корекційної роботи з вихованцями, які мають недоліки мовленнєвого розвитку.

- ✚ розвиток мовленнєвої, загальної та дрібної моторики;
- ✚ вироблення навичок свідомого сприймання та розуміння зверненого мовлення;
- ✚ розвиток просодичної сторони мовлення (темп, ритм, тембр, сила голосу);
- ✚ розвиток психічних процесів (пам'яті, мислення, уваги).

Пріоритетні завдання логопедичної корекції:

- ✚ подолання порушень усного та письмового мовлення;
- ✚ розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності;
- ✚ формування фонетико-фонематичної, лексико-граматичної сторін мови, зв'язного мовлення;
- ✚ формування комунікативних умінь;

Поради логопеда

Поради вчителя-логопеда

Шановні батьки, бабусі, дідусі!

Якщо ви стурбовані тим, що дитина не вміє вимовляти деякі звуки, то ці поради саме для вас.

Часто перед батьками стає запитання: коли треба починати займатися мовою дитини, відповідаю: змалку, від самого народження!

З дитиною треба спілкуватися весь час, хоча деяким батькам здається, що крихітний, тільки-но народжений чоловічок, ще нічого не розуміє. Спілкуйтеся весь час, коли дитина не спить, але для розвитку мовлення особливим є вік від 3 до 6 років. Тут мовленню дитини треба приділити окремої уваги.

Якщо ви зрозуміли, що дитина, порівняно з ровесниками, розмовляє гірше, не вимовляє деякі звуки, обов'язково йдіть до спеціаліста. Коректно визначити рівень порушення звуковимови зможе тільки вірно вимовляти важкі для неї звуки, а ще й розвинути фонематичний слух, мовленнєве дихання, пам'ять, увагу тощо. Малюк поступово розширить свій словниковий запас, буде грамотно формулювати свою думку, а здобуті навички стануть у пригоді при оволодінні читанням та усним та писемним мовленням.

Щасливої дороги до країни звуків!

Сьогодні ми поговоримо про те, коли і як з'являються звуки в мовленні дитини, про правила спілкування з дитиною, і про те, як організувати з нею заняття, щоб воно пройшло з користю, спокійно, щоб дитина і ви зайвий раз не нервували.

Багато звуків дитина вимовляє майже без зусиль: М, Н, Т, П, та голосні. Найважче даються шиплячі: Ж, Ш, Ч, Щ, свистячі С, З, Ц та сонорні Р, Л.

Неправильна вимова в дітей до 3-х років практично є нормою, але до 5, особливо до 6 років, дитина має оволодіти вимовою всіх звуків.

Після цього віку будь-які порушення у вимові звуків вважаються дефектом звуковимови.

Приведена нижче таблиця допоможе батькам слідкувати за своєчасною появою в мовленні дитини різних звуків.

Вік дитини	1-2 роки	2-3 роки	3-5 років	5-6 років
Звуки	а, о, е, п, б, м	і, и, у, ф, т, д, н, к, г, х, й	с, з, ц, ш, ж, ч, щ	л, р

Децо про спілкування з дитиною

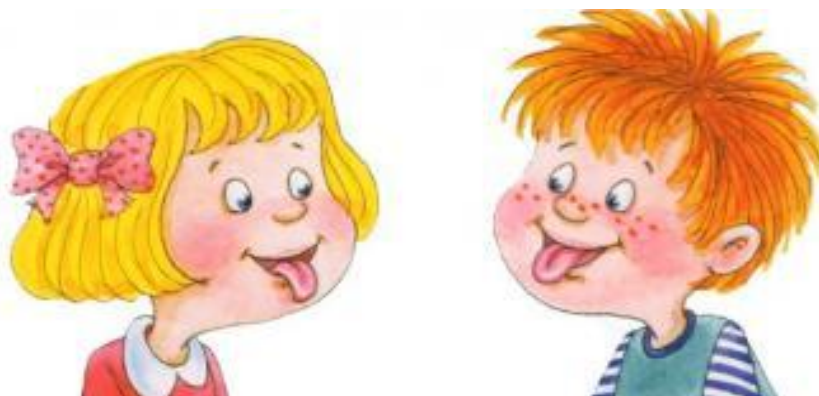
- ✚ Ваше мовлення повинно бути взірцем для наслідування. Дитині не можна чути неправильну вимову.
- ✚ Не можна сміятися з того, що дитина неправильно вимовляє звуки в словах.
- ✚ Не треба повторювати за дитиною, «сюсюкати», закріплювати хибні звуки в словах.
- ✚ Не критикуйте дитину і не смійтеся з неї.
- ✚ Підбадьорюйте малюка, кажіть, що в нього все вийде.
- ✚ Спочатку самі покажіть, як виконувати ту чи іншу вправу, потім пропонуйте дитині.

Про розповсюджені порушення звуковимови

- ✚ При більш складних випадках дитина використовує в мовленні специфічні звуки. Вона більше спілкується знаками, або покаже, що треба, її мовлення розуміють близькі люди.
- ✚ Дитина замінює одні звуки іншими.
- ✚ У дитини сформувалася «французька вимова звука | р |». Це може бути пов'язано з недостатнім мовленнєвим диханням або короткою під'язиковою вуздечкою. Якщо цю проблему не виправити, є ризик, що й інші звуки будуть формуватися невірно. Такий звук сам по собі, тобто самотійно, без втручання не виправляється.

Причин неправильної звуковимови в дітей

- ✚ Можливо, батьки, розмовляючи з дитиною, наслідують дитячий говір (сюсюкають).
- ✚ Дитині може бути важко відрізнити на слух схожі звуки (при цьому фізіологічний слух в нормі) – це ознака проблем з фонематичним слухом. Тоді фонематичний слух треба розвивати – вчити зосереджуватись на звуках, розрізняти їх. Іноді дитина не помічає, що вимовляє звуки невірно. Тоді дитині треба дати зрозуміти, де вірна вимова, де ні.
- ✚ Недостатня рухливість губ і язика та погано розвинуте мовленнєве дихання.
- ✚ У дитини виражені дефекти в будові артикуляційного апарату. У цьому випадку вашій дитині потрібні консультації спеціалістів.

Вікові характеристики мовленнєвого розвитку

Перший рік життя

1-2 міс. Дитина починає спілкування з дорослим. Малюк намагається спілкуватися за допомогою міміки та активних рухів. Посміхається при спілкуванні з дорослим. Виникає “комплекс поживлення”. З 3-4 міс. повертається на голос дорослого. З 3-6 міс. з’являється гуління, яке відрізняється від початкового різноманітністю звуків. Подовжуються ланцюжки звуків та з’являються сполучення губних звуків з голосними (па, ба, ма). Відбувається перехід до наступного етапу – лепету, який є дуже важливим в розвитку малюка. В період лепету (6-8 міс.) окремі артикуляції поєднуються в певній послідовності. Відбувається повторне промовляння складів (ба-ба-ба, ма-ма-ма). Спочатку дитина повторює звуки, а пізніше вона починає наслідувати звукам дорослого. Одночасно з лепетом малюк починає проявляти емоційні скрикування, проявляти радість або невдоволення. Промовляючи гучні звуки дитина намагається привернути до себе увагу або виявляє спротив, коли їй щось не подобається. В цей час з’являється здатність до наслідування. Малюк вже може наслідувати дії, наприклад: махати ручкою на прощання, плескати в долоні. В період 6-12 міс. лепет складається з 4-5 та більше складів. Дитина повторює склади, змінює інтонацію. У деяких дітей в цьому віз’являються перші слова.

Другий рік життя

Починається період активного розвитку мовлення. Дитина з кожним днем стає все більш самостійною, активною та проявляє більший інтерес до навколишнього світу. Продовжує розвиватися здатність малюка до наслідування. Значно поширюється запас слів, які дитина розуміє. На прохання дорослого малюк дає певні предмети, вказує на знайомі обличчя, іграшки, картинки. Впізнає своє зображення в дзеркалі, знає своє ім’я. Дитина вже не чекає, коли дорослий почне з нею розмову, а сама починає звертатися, коли хоче їсти, або не може одягнутися. Фрази з двох-трьох слів – є найчастішими висловлюваннями малюка в цьому віці. На цьому етапі фраза є простою та граматично не оформленою.

Третій рік життя

Між 2 та 3 роками активно формується фразове мовлення. Висловлювання дитини стають граматично оформленими. Діти в цьому віці починають засвоювати граматичну будову мовлення: засвоюють відмінкові закінчення, узгоджують прикметник з іменником, використовують деякі прийменники (на, у), оволодівають навичками використання в мовленні форм однини та множини іменників. До трьох років у дитини формуються всі основні граматичні

категорії. Відбувається активне зростання словникового запасу. Дитина в цьому віці активно наслідує однолітків та грає в колективні ігри.

Четвертий рік життя

Відбувається істотне покращення в мовленнєвому розвитку. Дитина знає назви багатьох оточуючих предметів. Вона узагальнює їх, тобто розрізняє різні групи предметів та називає їх: посуд, одяг, іграшки, тварини і т.д. Діти 4-го року життя користуються в мовленні простими і складними реченнями. Найбільш розповсюджена форма висловлювання – просте поширене речення “Ми з мамою ходили в магазин за хлібом”, “Я люблю грати великою машиною”. Ваша дитина говорить велику кількість слів, але вимова звуків ще недостатньо чітка. Малюк може добре вимовляти слова, які складаються з двох складів, але при вимові слів з трьох-чотирьох складів може допускати помилки: пропустити цілий склад, переставити склади місцями, пропустити деякі приголосні звуки в середині слова.

П'ятий рік життя

Словниковий запас дитини досягає 1500-2000 слів. В своїх висловлюваннях дитина використовує майже усі частини мовлення. Дитина продовжує засвоювати узагальнюючі слова. Відбувається інтенсивний розвиток граматичної будови мовлення, але дитина ще може допускати граматичні помилки: не завжди вірно використовує відмінкові закінчення, іноді неправильно узгоджує між собою слова. Дитина в цьому віці починає висловлювати особисту думку з приводу якихось подій, розмірковує про оточуючі предмети. За допомогою дорослих малюк переказує казки, повторює невеликі вірші. У більшості дітей в цьому віці покращується звуковимова: правильно вимовляють свистячі звуки (с, з, ц), починають вимовляти шиплячі звуки (ш, ж, ч), але ще можуть замінювати їх один-одним (наприклад, шапка – “сапка”, жовтий – “зовтий”). Звук р в цьому віці діти ще можуть замінювати на й, л або ль (наприклад, рак – “йак”, риба – “либа”, пиріг – “пиліг”).

Шостий рік життя

До кінця шостого року життя активний словник дитини складає від 2500 до 3000 слів. Висловлювання дитини стають більш повними та точними. В п'ятирічному віці діти самостійно складають розповідь, переказують казку, що говорить про оволодіння одним з найважчих видів мовлення – монологічним мовленням. В висловлюваннях дитини з'являються складні речення (Тато дивився телевізор, а ми з мамою читали цікаву книгу). В мовленні дитини з'являються слова, що позначають якість предметів, матеріал з яких вони зроблені (паперовий літак, дерев'яний стіл). Дитина використовує синоніми та антоніми. Дитина вже правильно узгоджує іменники з іншими частинами мови. В мовленні п'ятирічних дітей з'являються присвійні прикметники (собача лапа, заячі вуха), складні прийменники (з-за, з-під). В цьому віці дитина вже оволодіває різною складністю складової структури слів: не пропускає склади, не переставляє їх місцями. Значно покращується звуковимова. Більшість дітей вже правильно вимовляють шиплячі звуки (ш, ж, ч) та звуки р, рь. Але у деяких дітей ще можуть відмічатися заміни тих чи інших складних звуків, або спотворення їх правильної вимови.

Як допомогти дитині оволодіти навичками звукового аналізу слів

Звуковий аналіз слів - це складний процес, який умовно можна розділити на такі етапи:

- ✚ вслухування в звучання слова, вирізнення звуків;
- ✚ самостійне виокремлення звуків зі слова, аналіз його звукової структури.

На заняттях з навчання грамоти моєю метою є:

- ✚ дати поняття про звуки мовлення порівняно з немовленнєвими звуками;
- ✚ навчити дослуховуватися звучання слів;
- ✚ самостійно визначати послідовність звуків у слові;
- ✚ відчувати звук, як окремий елемент слова;
- ✚ дати поняття про звуки голосні та приголосні, чим відрізняються вони один від одного за вимовою;
- ✚ навчити розрізняти тверді та м'які приголосні за звучанням та артикуляцією;
- ✚ прищепити навички помічати звуки умовними позначками-фішками.

Тому в цій нелегкій роботі повинні брати участь і батьки. Займайтеся вдома зі своєю дитиною, грайте в різноманітні ігри, виконуйте тренувальні вправи з розвитку звукового аналізу і вашій дитині буде легше навчатися в школі.

Це повинен знати кожен:

- ✚ Для розмови ми використовуємо слова, які складаються зі звуків. Звуки бувають голосні та приголосні. Слова поділені на склади. У слові стільки складів, скільки у ньому голосних звуків.
- ✚ Щоб визначити, скільки складів у слові, треба лікоть поставити на стіл, а долоню, стиснуту в кулачок, піднести до підборіддя — скільки разів підборіддя натисне на кулачок при вимові слова — стільки й складів.

Звуки

- ✚ голосні (звук не зустрічає перепони, його можна проспівати) позначаємо кружечком •
- ✚ приголосні (звук зустрічає перепону) бувають:
 - твердими (позначаємо однією рисою —)
 - м'якими (позначаємо двома рисками =)

- Приголосні м'які, якщо після них ідуть Я, Ю, Є, І, Ъ.
- Приголосні тверді, коли вони стоять у кінці слова або після них ідуть А, О, У, И, Е, апостроф чи інші приголосні.
- Винятки: Й — завжди м'який звук.
- Ч, Ш — завжди тверді звуки.
- ї — завжди позначає два звуки [Й+І].
- Щ — завжди позначає два звуки [Ш+Ч].
- М'який знак і апостроф не є звуками, вони лише позначають м'якість або твердість попередніх приголосних.
- ДЖ, ДЗ — ці сполучення зазвичай позначають один звук.
- Я Ю Є на початку слова, після голосного звука, після апострофа позначають два звуки; в інших випадках — один.

Пропоную ігри, що стануть вам у пригоді

Вправа «Впіймай звук»

Дорослий чітко промовляє підібрані слова, малюк має плеснути в долоні, якщо в слові почує заздалегідь визначений звук. При цьому в запропонованих словах не повинно бути інших подібних за вимовою звуків. Обраний для практикування звук треба виголошувати децю підкреслено.

Гра «Луна»

Грати можна удвох і великою групою. Обираємо ведучого (він і буде «луною»), який має повторювати те, що йому скажуть. Почніть із простих слів, потім перейдіть до важких і довгих. Спробуйте пропонувати для повторення віршовані і прозаїчні фрази. Якщо «Луна» відповіла правильно п'ять разів, призначайте по колу наступного учасника гри.

Гра «Абетка»

Дитина разом із дорослим придумують та називають слова на кожен звук у абетці. Можна влаштувати змагання, хто назве слів більше, коли в дитини буде вже великий словниковий запас.

Гра «Ланцюжок із слів»

Кожний учасник гри називає слово на той звук, який був останнім у попередньому слові. Таким чином привертаємо увагу на виокремлення необхідного за умовами гри звука і спонукаємо на добір слова, в якому цей звук буде попереду.

Гра «Зіпсований телефон»

Усі, звісно ж, пам'ятають гру свого дитинства. Вона якнайкраще підходить для розвитку фонематичного слуху в дошкільників.

Гра «Плутанина»

Звертаємо увагу дитини на те, як важливо не плутати звуки між собою. На підтвердження цієї думки читаємо жартівливі віршики.

Височенні кучугури

намела метелиця.

Білим килимом (пісок)

під дерева стелиться.

Кімнату до свята

малі прибирали.

На стінах і вікнах

(морквини) чіпляли.

Їхав-їхав Дід Мороз

через поле, через ліс.

І (картоплю) у мішку

діточкам малим привіз.

Діти дуже люблять небилиці і з радістю можуть самі придумати такі ж жарти. Спробуйте вигадати слова, змінюючи лише одну букву, наприклад:

«ночі — очі; мати — хати; білка — гілка млин — клин».

Вправа-тест «Пиши знаками»

Вправа-тест «Пиши знаками» корисна для визначення рівня фонематичного слуху. Запропонуйте дитині записати слово, але не буквами, а знаками, позначаючи голосні звуки кружечками, а приголосні рисками. Скільки звуків у слові, стільки й знаків. Наприклад, слово «суп» слід записати так: риска, кружечок, риска. Після того, як ви переконалися, що дитина зрозуміла завдання, продиктуйте слова, а вона запише їх на аркуші паперу у вигляді «шифру».

Інший варіант цього завдання: ви пропонуєте дитині картки-картинки, на яких зображені тварини (пес, лев, слон, корова та ін.), і картки звукових схем слів, відповідні карткам-картинкам тварин, у вигляді «шифровок». Завдання дитини полягає в тому, щоб визначити, яка схема підходить до кожного слова.

Всі запропоновані і подібні ним вправи потрібно практикувати, доки дитина не навчиться легко справлятися зі всіма завданнями. Лише за цієї умови можна бути впевненими в тому, що майбутній школяр навчився розрізняти звуки на слух, а отже, і навчання грамоти не буде для нього складним.

Логопедичні чистомовки та вправи на автоматизацію звуків

Одна з порад логопеда - віршовані чистомовки (скоромовки) на вимову проблемних звуків.

Хотілося б зауважити, що до цих вправ можна переходити лише тоді, коли у малюка вільно виходить правильне вимовляння окремого звуку, представленого у вправі.

Окрім даного матеріалу ви можете імпровізувати.

Наприклад, промовити,

як дзижчить бджілка (Дж-ж-ж-ж-ж),

як гуде поїзд (У-у-у-у-у),

як мати колисає дитину (А-а-а-а-а),

як пищить комар (Дз-з-з-з-з) і т.п.

Також можна різноманітнити вправу зміною гучності або тембру голосу, тобто одні й ті самі рядки промовляти по різному: голосно, тихо, швидко або повільно.

Щоб заняття було більш ефективним, пропонуємо таку його послідовність:

1. Гімнастика для пальчиків

2. Вправи для дихання та артикуляційна гімнастика (губи, язик)

3. *Голосові вправи*

4. *Вправи з мовним матеріалом*

Але майте на увазі:

дитині має бути цікаво, тоді вона буде більш уважною і не так швидко втомиться, частіше хвалить дитину і вона буде більш старанною.

Бажаю успіхів!

Ла-ла-ла:

Алла дівчинка мала.

Ли-ли-ли:

В гост ми до неї йшли.

Ло-ло-ло:

В Алли тісто підійшло.

Ла-ла-ла:

Пирогів вона спекла.

Л'є-л'є-л'є:

Чаю Аллочка нал'є.

Лі-лі-лі:

Ось лимони на столі.

Лю-лю-лю:

Дуже кисле не люблю.

Ло-ло-ло:

Снігом землю замело.

Ля-ля-ля:

Стала білою земля.

Лі-лі-лі:

Ось замети чималі.

Ра-ра-ра:

Дуже рада дітвора.

Ар-ар-ар:

Ми поїдем в зоопарк.

Ро-ро-ро:

Доберемось на метро.

Ру-ру-ру:

В зоопарку кенгуру.

Ру-ру-ру:

Риє кріт собі нору.

Ру-ру-ру:

Заєць обдира кору.

Ра-ра-ра:

Закінчилася в нас гра.

Рі-рі-рі:

Що ти бачиш угорі?

Рю-рю-рю:

Бачу ясну зорю.

Рі-рі-рі:

Ще що бачиш угорі?

Ря-ря-ря:

Небо синє, як моря.

Рі-рі-рі:

Ще що бачиш угорі?

Ри-ри-ри:

Там літають комари.

Ра-ра-ра:

З комарами мошкара.

Ра-ра-ра:

Розбігайтесь до утра!

Ічка-ічка-ічка:

Ось глибока річка.

Ачка-ачка-ачка:

Пливла по річці качка.

Єчки-єчки-єчки:

Знесла вона яєчки.

Чат-чат-чат:

Навиводить каченят.

Чить-чить-чить:

Плавають діточок навчить.

Іці-іці-іці:

Попливуть разом по річці.

Чок-чок-чок:

Ось червоний бурячок.

Чу-чу-чу:

Я капусту посічу.

Щок-щок-щок:

В чавунці зварю борщок.

Чний-чний-чний:

Получився борщ смачний.

Поради батькам майбутніх першокласників

Якщо усне мовлення дитина опанувала ще перед школою, то писемним їй ще належить оволодіти. Чим краще буде розвинене усне мовлення, тим легше буде опанувати читання й письмо.

У багатьох, дітей часто спостерігається нерізно виражене відставання у мовленнєвому розвитку, яке в дошкільному віці зазвичай не привертає до себе особливої уваги батьків, проте в подальшому може перешкоджати якісному навчанню і призвести до появи специфічних помилок, зокрема на уроках української мови.

Дуже важливо виявити навіть найнезначніші відхилення мовленнєвого розвитку та виправити їх до початку навчання дитини грамоти.

Батькам слід знати, що при нормальному мовленнєвому розвитку всі недоліки у вимові звуків дошкільником повинні зникнути не пізніше п'ятирічного віку.

Однією з необхідних умов опанування грамоти є чітке розрізнення дитиною всіх звуків мови на слух. Запис будь-якого слова передбачає уміння визначити кожен звук та склад слова по черзі і позначити їх відповідними буквами. Якщо ж деякі звуки здаються малюкові однаковими, то йому важко буде вибрати під час письма букви, відповідні цим звукам. Наприклад, у разі нерозрізнення на слух пари звуків [б]-[п] дитина не знатиме, яка перша буква — Б або П — має бути написана в словах «булка», «буряк».

Для перевірки слухової диференціації звуків доберіть картинки, на яких зображене розрізняється лише одним приголосним звуком, який слід перевірити. Дитина може розрізнити слова (наприклад, «білка» і «пилка», «коза» і «коса», «ніч» і «піч») лише за умови сформованості фонематичного сприймання, чіткої диференціації звуків.

Зверніть увагу, що за нормального мовленнєвого розвитку розрізнення всіх звуків на слух, а отже, і правильний вибір за змістом картинок, доступний дітям з дворічного віку.

"Батьки, чи готові ви іти до школи?"

Саме Ви маєте забезпечити своєму малюку найбільш сприятливі умови для розвитку і серйозно «працювати» в цьому напрямку, якомога частіше спілкуючись з дитиною. Чим раніше починається така взаємодія батьків з дітьми, тим краще, але хочемо зазначити: ніколи не пізно почати таку батьківську «роботу»

Щодо питання підготовки дітей до навчання можна виділити один з його аспектів: «Як можуть батьки допомогти дитині в підготовці до школи?»

Виділимо кілька конкретних порад, які хоча й не охоплять цього багатогранного питання, але все ж таки допоможуть дорослим:

- + Для дитини Ви — зразок мовлення, адже діти вчать мови, наслідуючи, слухаючи, спостерігаючи.*
- + Ваша дитина обов'язково буде говорити так, як Ви.*
- + Дитина успішніше засвоює мову в той момент, коли дорослі слухають її, спілкуються з нею, розмовляють.*
- + Виявляйте готовність слухати. Якщо роль слухача Вас втомлює, якщо Ви поспішаєте, не забувайте: терпіння, виявлене Вами в дошкільний період, суттєво полегшить ваші проблеми в майбутньому.*
- + Приділяйте дитині якомога більше часу.*
- + Саме в дошкільні роки закладаються основи впевненості в собі та успішного мовного спілкування поза сім'єю. Від ступеня раннього мовного розвитку залежатиме подальший процес росту дитини в школі.*

- ✚ Не забувайте, що мова та мовлення краще розвиваються в атмосфері спокою, безпеки та любові.
- ✚ У кожної дитини свій темперамент, свої потреби, інтереси, симпатії та антипатії. Поважайте її неповторність.
- ✚ Ставте для себе та для дитини реальні цілі. Ведіть і спрямовуйте її, але не підштовхуйте.
- ✚ Забезпечуйте дитині широкі можливості користування кожним із 5 відчуттів: вона повинна бачити, слухати, торкати руками, куштувати на смак і відчувати різноманітні елементи навколишнього світу.
- ✚ Допмагайте дитині розвивати дрібну моторику м'язів руки, аби їй було легше опанувати письмо. Для цього необхідно багато вирізати, малювати, зафарбовувати, будувати, складати невеликі за розміром деталі, зображення тощо.
- ✚ Забезпечуйте всі можливості та умови для повноцінної гри дитини.

Гра — це провідна її діяльність, це її робота. Л.С.Виготський
зазначає: «Чим краще дитина грається, тим краще вона
підготовлена до навчання в школі».

- ✚ Працюйте з дитиною над розвитком її пам'яті, уваги, мислення. Для цього сьогодні пропонується багато ігор, головоломок, задач у малюнках, лабіринтів тощо в різних періодичних та інших виданнях для дітей.
- ✚ Запровадьте для дитини вдома єдиний режим і дотримуйтеся його виконання обов'язково (всі члени родини).
- ✚ Дитина повинна мати вдома певне доручення і відповідати за результат його виконання.
- ✚ Необхідною умовою емоційно-вольового розвитку дитини є спільність вимог до неї з боку усіх членів родини,
- ✚ Не завищуйте і не занижуйте самооцінку дитини. Оцінюйте її результати адекватно і доводьте це до її відома.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ БАТЬКІВ МАЙБУТНЬОГО ПЕРШОКЛАСНИКА

Починайте "забувати" про те, що ваша дитина маленька. Давайте їй посильну роботу вдома, визначте коло її обов'язків. Зробіть це м'яко: "який ти в нас уже великий, ми навіть можемо довірити тобі помити посуд".

- Визначте загальні інтереси. Це можуть бути як пізнавальні інтереси (улюблені мультфільми, казки, ігри), так і життєві (обговорення сімейних проблем).*
- Залучайте дитину до економічних проблем родини. Поступово привчайте порівнювати ціни, орієнтуватися в сімейному бюджеті (наприклад, дайте гроші на хліб і на морозиво, коментуючи суму на той і на інший продукт).*
- Не лайте, а тим більше - не ображайте дитини в присутності сторонніх. Поважайте почуття й думки дитини. На скарги з боку навколишніх, навіть учителя або вихователя, відповідайте: "Спасибі, ми обов'язково поговоримо на цю тему".*
- Навчіть дитину ділитися своїми проблемами. Обговорюйте з нею конфліктні ситуації, що виникли з однолітками і дорослими. Щиро цікавтеся її думкою, тільки так ви зможете сформувати в неї правильну життєву позицію.*
- Постійно говоріть з дитиною. Розвиток мовлення - запорука гарного навчання. Були в театрі (цирку, кіно) - нехай розповість, що більше всього подобалося. Слухайте уважно, ставте запитання, щоб дитина почувала, що це вам цікаво.*
- Відповідайте на кожне запитання дитини. Тільки в цьому випадку її пізнавальний інтерес ніколи не вгасне.*
- Постарайтеся хоч іноді дивитися на світ очима вашої дитини. Бачити світ очима іншого - основа для взаєморозуміння.*

- Частіше хваліть вашу дитину. На скарги про те, що щось не виходить, відповідайте: "Вийде обов'язково, тільки потрібно ще раз спробувати". Формуйте високий рівень домагань. І самі вірте, що ваша дитина може все, потрібно тільки допомогти. Хваліть словом, усмішкою, ласкою й ніжністю.

- Не будуйте ваші взаємини з дитиною на заборонах. Погодьтеся, що вони не завжди розумні. Завжди пояснюйте причини ваших вимог, якщо можливо, запропонуйте альтернативу.

Повага до дитини зараз - фундамент шанобливого ставлення до вас тепер і в майбутньому. Пам'ятка батькам майбутніх першокласників. Проблема підготовки дітей до школи, мабуть, одна з найактуальніших на сьогоднішній день.

Мова дорослих—взірець для наслідування

Пам'ятайте, що ваша мова є взірцем для наслідування, тому вона має бути завжди правильною. Придбайте словники, вони стануть вашими порадицями у вихованні культури мови дитини. Стежте за мовою дітей, своєчасно виправляйте мовні недоліки.

Правильна мова—запорука успішного навчання дитини в школі. У розвитку мови дітей надзвичайно важливу роль відіграє добрий слух. Людина з нормальним слухом легко розрізняє звуки, вступає в мовне спілкування з іншими. Пошкодження слуху в ранньому дитинстві затримує розвиток мови. Мовний розвиток дітей з пошкодженим слухом має свої особливості, які будуть різними залежно від того, в якому віці дитина втратила слух. Батьки повинні берегти слух дитини, стежити за станом слухового органа. Не можна голосно говорити над самим вухом дитини, недоцільно й цілувати у вухо малюка—це може негативно позначитись на стані слухового органа. Знижує слухову увагу дитини постійний шум у кімнаті, голосне звучання радіо і телевізора, голосні розмови дорослих.

